

Kansalliset hankinnat sekä sosiaali- ja terveystalvetut sekä muut erityiset palveluhankinnat

Johtava lakimies Katariina Huikko

Kansalliset hankinnat

- OSA III, luku 11
 - » Tavara- ja palveluhankinnat, jotka ylittävät kansallisen kynnyksarvon 60.000e ja alittavat EU-kynnyksarvon
 - » Rakennusurakat, jotka ylittävät kansallisen kynnyksarvon 150.000e ja alittavat EU-kynnyksarvon 5,225 M€.
- Noudatettava lisäksi osien I ja IV säännöksiä
- Luvun sääntöjä noudatetaan lisäksi kehitysyhteistyösopimukseen perustuviin ulkoasiainhallinnon hankintoihin.

Kansalliset hankintamenettelyt

- Kevyet menettelyt
 - » HY:n on noudatettava kilpailuttamisessa menettelyä, joka on 3.1 §:ssä tarkoitettujen periaatteiden mukainen.
 - 3.1 §: Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.
 - » Käytetty menettely kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
 - » Suorahankinnat sallittuja vain 40 ja 41 §:ien perusteella
 - Suorahankintojen ilmoittaminen mahdollista 131 §:n mukaisesti

Yleiset periaatteet

- Avoimuus
 - » hankinta tulee ilmoittaa asianmukaisessa laajuudessa riittävän avoimesti
 - » toteutuu yleensä HILMAN kautta
 - » Telausria C-324/98
- Tasapuolisuus ja syrjimättömyys
 - » hankintamenettelyssä tarjoajia ei saa asettaa toisiinsa nähden epätasa-arvoiseen asemaan
 - » kytkeytyy usein oikeuskäytännössä avoimuuteen, ts. kaikille sama tieto samaan aikaan
 - » esim. vertailuperusteiden muuttaminen tarjousten jättämisen jälkeen
 - » Wall AG C-91/08, SECAP C-147/06 ja C-148/06
- Suhteellisuus
 - » hankintayksikön on määriteltävä hankinnan vaatimukset siten, että ne ovat suhteessa hankinnan kohteeseen

Menettelyn kuvaus

- Hankintayksikön on kuvattava käyttämänsä kansallinen hankintamenettely hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
- Menettelyn kuvauksen voidaan katsoa sisältävän ainakin:
 - » Noudattaako menettely tuttuja menettelysääntöjä EU-puolelta (esim. 32 §:n mukaista avointa menettelyä taikka 33 §:n mukaista rajoitettua menettelyä)
 - » Sisältyykö menettelyyn ehdokkaiden tai tarjoajien määrän rajoittamista
 - » Sisältyykö menettelyyn neuvottelukierroksia
 - » Missä vaiheessa tarjoajan odotetaan toimittavan dokumentteja
 - » Kuinka monen tarjoajan kanssa hankintayksikkö tekee sopimuksen
- Menettelyn kuvaus kannattaa testata ulkopuolisella
- Toimittajan pitää kuvauksen perusteella pystyä arvioimaan hankintamenettelyn luonne, kulku ja oma roolinsa siinä

Ilmoittaminen ja tietojenvaihto

- Kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta tulee ilmoittaa HILMAssa omalla lomakkeellaan
- Tietojenvaihto toimitettava hankintayksikön valitsemalla tavalla
 - » Ts. ei menettelyn sähköisyysvaatimusta
 - » Valittujen viestintävälineiden oltava yleisesti käytettävissä, eikä välineen valinta saa vaarantaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.
 - » Jos tietojenvaihto toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, sovelletaan 62 §:ää
- Ei vähimmäismääräaikoja

Tarjouspyyntö ja tarjousten käsittely

- Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti
- Tarjoajan tulee osoittaa, että sen tarjous on tarjouspyynnön vaatimusten mukainen
- Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta
- Tarjousten täsmentäminen
 - » Hankintayksikkö voi määräajassa pyytää ehdokasta tai tarjoajaa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai asiakirjoja

Tarjoajan soveltuvuus

- Tarjoajan soveltuvuus
 - » HY voi asettaa soveltuvuusvaatimuksia
 - » Soveltuvuusvaatimukset tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
 - » HY:n on suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta, jos se ei vastaa niitä
 - » Ei ESPD:n käyttövelvollisuutta: HY voi vaatia tarjoajalta vakuutuksen, että se täyttää soveltuvuutta koskevat vaatimukset; tiedot tarkastetaan tarjouskilpailun voittajalta
 - » HY voi soveltaa pakollisia tai harkinnanvaraisia poissulkemisvaatimuksia

Tarjouksen valinta ja vertailuperusteet

- Valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous
 - » Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet:
 - Halvin hinta, edullisimmat kustannukset, paras hinta-laatusuhde
- Vertailuperusteet
 - » Liityttävä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi
 - » Vertailuperusteiden alakriteerien painoarvoja ei tarvitse ilmoittaa ennakoon
 - » Vertailuperusteet voidaan ilmoittaa myös teemoittain siten, että HY kuvaa yleisemmällä tasolla sen, mitä se tulee vertaamaan

Sosiaali- ja terveystalvelut sekä muut erityiset palvelut + kynnyssarvot

- Lain OSA III, luku 12
- Noudatettava myös osien I ja IV säännöksiä
- Sosiaali- ja terveystalvelut, kynnyssarvo 400.000e
- Erityiset palveluhankinnat, kynnyssarvo 300.000e
- Keskeinen dokumentti: Lain liite E
 - » Huom. Paitsi sote-palveluihin, luvun säännöksiä sovelletaan myös muihin erityisiin palveluihin
 - » Liite määrittää CPV-koodikohtaisesti, mitkä palvelut ovat 12 luvun menettelyjen piirissä

Liite E

- Lain liite E

- » terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- » sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut;
- » pakollisen sosiaaliturvan palvelut (jos kuuluvat soveltamisalaan);
- » sosiaalietuuspalvelut;

- » muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut;
- » uskonnollisten järjestöjen palvelut;
- » hotelli- ja ravintolapalvelut;
- » oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois lain soveltamisalasta;
- » muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut;
- » yhteiskunnalle tuotettavat palvelut;
- » vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois soveltamisalasta;
- » tutkinta- ja turvallisuuspalvelut;
- » kansainväliset palvelut;
- » postipalvelut;
- » sekalaiset palvelut.

Palvelun käyttäjien tarpeiden huomioon ottaminen hankinnoissa

- Palvelujen käyttäjien tarpeiden huomioon ottaminen hankinnoissa
 - » Huomioitava ko. palveluja koskeva lainsäädäntö
 - » Sotepalvelujen hankinnassa palvelun käyttäjien yksilöllisten ja pitkäaikaisten sekä toistuvien hoito- tai sosiaalipalvelujen turvaamiseksi otettava huomioon käyttäjien erityistarpeet ja kuuleminen siten kuin asiasta muualla lainsäädännössä säädetään
 - » HY:n otettava huomioon palvelujen laatuun, jatkuvuuteen, esteettömyyteen, kohtuuhintaisuuteen, saatavuuteen ja kattavuuteen, eri käyttäjäryhmien erityistarpeisiin liittyvät, käyttäjien osallistumiseen ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä innovointiin liittyvät tekijät
 - » Pitkäkestoisia hoito- ja asiakassuhteita koskevan sosiaali- ja terveystalouden hankinnassa HY:n on määritettävä sopimusten kesto ja muut ehdot siten, että sopimuksista ei muodostu kohtuuttomia seurauksia palvelun käyttäjille

SOTE-hankintamenettelyt

- Kevyet menettelyt
 - » HY:n on noudatettava kilpailuttamisessa menettelyä, joka on 3.1 §:ssä tarkoitettujen periaatteiden mukainen.
 - 3.1 §: Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.
 - » Käytetty menettely kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
 - » Suorahankinnat sallittuja vain 40 ja 41 §:ien perusteella
 - » Lisäksi suorahankinta 110 §:n erityistilanteissa
 - Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan sote-palveluissa yksittäisissä tapauksissa, jos tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi

Ilmoittaminen ja tietojenvaihto

- Ilmoitettava 7 luvun mukaisesti
 - » Oma sote- ja muiden erityisten palveluhankintojen lomake
 - » Ennakkoilmoitus ja jälki-ilmoitus
- Tietojenvaihto toimitettava hankintayksikön valitseamalla tavalla
 - » Ts. ei menettelyn sähköisyysvaatimusta
 - » Valittujen viestintävälineiden oltava yleisesti käytettävissä, eikä välineen valinta saa vaarantaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.
 - » Jos tietojenvaihto toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, sovelletaan 62 §:ää
- Ei vähimmäismääräaikoja

Tarjouspyyntö ja tarjousten käsittely

- Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti
- Tarjoajan tulee osoittaa, että sen tarjous on tarjouspyynnön vaatimusten mukainen
- Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta
- HY voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja,

Tarjoajan soveltuvuus

- Tarjoajan soveltuvuus
 - » HY voi asettaa soveltuvuusvaatimuksia
 - » Soveltuvuusvaatimukset tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
 - » HY:n on suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta, jos se ei vastaa niitä
 - » Ei ESPD:n käyttövelvollisuutta: HY voi vaatia tarjoajalta vakuutuksen, että se täyttää soveltuvuutta koskevat vaatimukset; tiedot tarkastetaan tarjouskilpailun voittajalta
 - » Pakolliset poissulkemisvaatimukset otettava huomioon, voi käyttää harkinnanvaraisia

Tarjouksen valinta ja vertailuperusteet

- Valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous
 - » Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet:
 - Halvin hinta, edullisimmat kustannukset, paras hinta-laatusuhde
 - » Jos halvin hinta valintaperusteena, esittää perustelut hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai erillisessä kertomuksessa
 - Käytännössä kuvattava, miten laatu huomioitu hankinnassa
- Vertailuperusteet
 - » Liityttävä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi
 - » Vertailuperusteiden alakriteerien painoarvoja ei tarvitse ilmoittaa ennakoon
 - » Vertailuperusteet voidaan ilmoittaa myös teemoittain siten, että HY kuvaa yleisemmällä tasolla sen, mitä se tulee vertaamaan